

Blauwe Kamer- en Griftroute

40.6km

Startpunt voorzijde Andrieskerk in Amerongen.

RA=rechtsaf en LA=linksaf.

Uitstapjes:

Kasteel Amerongen.

De Blauwe Kamer.

Erebegraafplaats en eventueel wandeling met vergezichten.

Kwintelooijen en evt. wandeling.

Boswandeling kasteel Prattenburg.

1 Tegenover de kerk gaan we de Drostestraat in en daarna 1ste weg (Rijnsteeg) in. We gaan de Neder Rijn over en op de dijk LA.

ANDRIESKERK

In Amerongen wordt in 1126 voor het eerst een kerk vermeld. Dat betreft mogelijk de St. Pieterkerk die in 1616 werd gesloopt. De Andrieskerk is een laatgotische pseudobasiliek en de toren van het Utrechtse type. Deze kerk is in de 2de helft van de 15de eeuw gebouwd uit een Romaanse kerk(13^{de} eeuw). Van deze kerk is tufsteen(witte vlak in het midden van het schip, de noordzijde) in de huidige kerk verwerkt. Met de bouw van de toren werd in 1527 begonnen.

Het interieur van deze kerk is bijzonder fraai met o.a. rouwborden, preekstoel en fresco's. Het Bätz-Witte orgel werd in

1862 in gebruik genomen.

BOOM EN POMP

Vóór de kerk staat de Wilhelminaboom (een linde), die ter gelegenheid van de inhuldiging van koningin Wilhelmina werd geplant. Tevens treft men er een fraaie, gietijzeren pomp aan.

ORANJESTEIN

Tegenover de kerk staat het witgepleisterde Oranjestein. Dit werd omstreeks 1881 als herenhuis gebouwd. Het werd vrij snel daarna een hotel. Vervolgens werd het een verzorgingshuis, gevorderd door militairen, een herstellingsoord en nu is het een luxe appartementencomplex. Dit gebouw heeft diverse wijzigingen ondergaan. Zo zijn bijv. de serres en de rechtervleugel toegevoegd.

KASTEEL AMERONGEN

Links van het toegangshek staat de voormalige woning van de koetsier en rechts de oranjerie. Het eerste kasteel is in 1286 gebouwd. Deze is in 1673 in brand

gestoken en in 1674-1678 in classicistische stijl herbouwd. De ingang van het kasteel is van een dubbele loopbrug voorzien. Het interieur is zeer waardevol en ademt een eeuwenoude sfeer uit. Het kasteelpark is in de renaissancestijl aangelegd. Hier treft men een koetshuis, een kleine dierbegraafplaats, fraaie begroeiing, enz. aan.

DROSTEHUIS

Op Drostestraat 27 staat het Drostehuis.

De drost vormde samen met de schout en schepenen het bestuur van het Gerecht Amerongen. Op nr. 31 staat een langhuisboerderij.

KROMME HOEK

De ongelijke kruising van wegen wordt de Kromme Hoek, vroeger *Crommenhoek* genoemd. Hier was het logement met stalhouderij de Roode Leeuw.

Tegenover de Roode Leeuw staat een paal. Voor het onderhoud van de Lekdijk werd deze vroeger in stukken verdeeld en genummerd. Deze paal was het begin van de nummering.

2 Op de Rijnbanddijk tot goed zicht op molen en daar rechtdoor de Midden Betuweroute op.

RIJNBANDDIJK

Op de dijk ziet u fraaie riviergezichten met op de achtergrond de Cuneratoren in Rhenen. Bijzonder is het gezicht op de Utrechtse heuvelrug en de ligging van deze in het rivierengebied. Een dijk van Amerongen tot voorbij Rhenen is dan ook niet nodig. Links ligt een plas die door zand zuigen is ontstaan.

DIJKMAGAZIJN

Rechts van de weg staat een stenen dijkmagazijn uit 1870. Hier werden vroeger zandzakken bewaard die bij

hoogwater werden gebruikt om de dijk te verstevigen. Later werd hier nylondoek en plastic folie opgeslagen. Tegenwoordig wordt het materiaal in centrale berguimtes ondergebracht (zie informatiebord). Het gebouw dient in ieder geval nog als bouwplaats voor zwaluwen.

3 De Midden Betuweroute volgen tot voorrangsweg.

OUDE BOERDERIJ

In het begin ziet u rechts een oude T- of dwarshuisboerderij en iets verder een krukhuisboerderij staan. De laatste heeft een uitbouw met kaaskelder en opkamer en is van het type krukhuisboerderij. De plattegrond is L-vormig.

WIEL EN OUDE RIJN

In het begin van deze route treffen we een wiel aan, die als gevolg van een dijkdoorbraak is ontstaan. Over deze dijk rijden we en de Oude Rijn ligt links van de dijk. In het begin dicht langs de dijk, maar later wat verder weg. Deze Oude Rijn was in de Romeinse tijd bevaarbaar en de noordelijke grens van het Romeinse Rijk. Kesteren was daarin een belangrijke stad, want daar stond een Castricum.

BOOMKWEKERIJ

De Betuwe is onder andere bekend

vanwege de boomgaarden. Dat beeld is ondertussen sterk veranderd, want de teelt van bomen is sterk uitgebreid. Dat is tot we met de pont overvaren te zien.

BOERENBEDRIJF

Na de weg naar Lienden ziet u rechts een grote een grote T- of dwarshuisboerderij. In het rivierengebied zijn de oude boerderijen veel groter en de gronden vruchtbaarder dan op de zandgronden. Het inkomen van de herenboeren was hier uiteraard groter. Ze verdienden hun geld in het begin van de 20ste eeuw met vee- en fruitteelt. De veeteelt betreft het fokken van paarden, het vetweiden van runderen op de uiterwaarden en schapenhouderij. De eigenaar van deze boerderij heeft gezien de beeltenis boven de deur paarden gefokt.

4 De voorrangsweg oversteken en route vervolgen, bij bocht afdalen en LA onder tunnel door en direct LA de dijk op. Doorrijden tot rotonde en daar RA en gelijk 1ste weg LA, de Rijnbanddijk op en stoppen bij laag deel.

WAAI OF WIEL

In het begin van de Rijnbanddijk ziet u wielen, waarvan de dijk zowel binnen- als buitendijks werd hersteld. De dijk op de foto is binnendijks en niet in de

uiterwaard hersteld. Op het lagere deel gaan we stoppen.

BETUWESTELLING

Langs de weg staat een informatiebord over De Spees. Bijzonder aardig is te weten dat er in de Neder-Betuwe een verdedigingslinie, de Betuwestelling lag met aan deze kant het hoornwerk De Spees. De stelling werd in 1799-1800 aangelegd, maar is echter nooit gebruikt. In 1939 werd de stelling wel in staat van verdediging gebracht. In 1950 was het afgelopen met deze stelling (zie bord).

MOLEN EN VEER

Rechts staat molen De Zwaluw. De stellingmolen werd gebruikt om koren te malen. In de winter van 1929 kon men met de auto over de Neder-Rijn rijden.

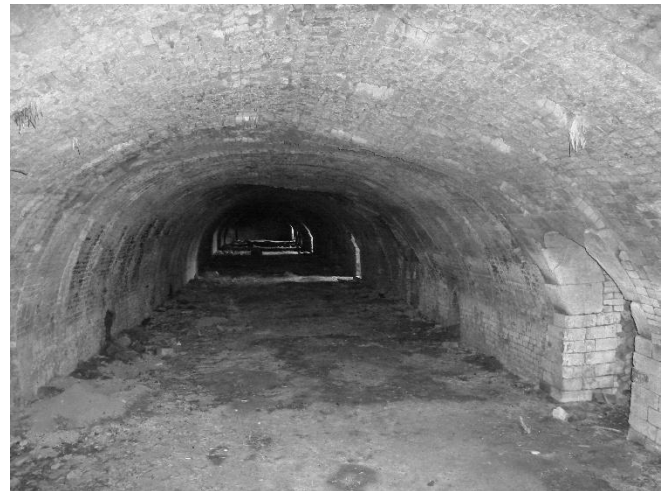
5 Daarna RD en 1ste weg LA naar het veer, over laten varen en stoppen bij de Blauwe Kamer.

BLAUWE KAMER

Hier is de ontwikkeling van een rivieroeverreservaat in gang gezet. Daarvoor heeft men o.a. een geul gegraven die in verbinding met de rivier staat. Deze kan weer vrij in- en uitstromen en vormt zodoende een geschikte paaipplaats voor riviervissen. Op de afgegraven gronden ontstaan rietmoerassen, op de wat hogere plaatsen zijn dat bloemrijke graslanden en op de

hogere delen ooibossen met bijv. wilg. Het vogelleven met o.a. ral, ijsvogel, zilverreiger en kwartelkoning is bijzonder te noemen. Incidenteel vliegt er een zwarte ooievaar of een visarend. Van uit een kijkhut kan men bijvoorbeeld aalscholvers of lepelaars bekijken. Het natuurgebied wordt door een halfwilde kudde Koninkpaarden en Gallowayrunderen 'beheerd'. Deze dieren zorgen ervoor dat het gebied niet dichtgroeit met bomen en er zich een veelzijdige natuur kan ontwikkelen. Bij het restaurant is een klein bezoekerscentrum. Verder staan hier resten van een oude steenfabriek.

6 We gaan verder en gaan LA de Grebbedijk op.

GREBBELINIE

Aan het eind van de Grebbedijk zijn aan beide zijden verdedigingswerken van de Grebbelinie te zien. Hier ziet u op de foto de puntige bastions van het hoornwerk.

Deze daten uit 1744. Het doel van deze linie was Holland en Utrecht tegen een aanval uit het oosten te beschermen. De Grebbelinie werd in 1951 opgeheven.

7 Bij de voorrangsweg oversteken. (Voor bezoek Erebegraafplaats of wandeling met vergezichten hier de berg op en daarna terug. Naar beneden en 1ste weg LA en na ca. 110m RA langs de Grift). Daarna iets LA en daarna RA en na ca. 110m RA langs de Grift. We steken later de asfaltweg over en gaan naar volgende asfaltweg met kijkplatform rechts en daar LA (Zuidelijke Meentsteeg).

GRASLAND EN NATUURGEBIED

In het begin zien we vooral grasland en deze liggen op goed ontwaterde kleigronden. Geleidelijk worden de gronden natter en komen we in het natuurgebied, in de venige gronden. Voor het maken van dit natuurgebied is vooral de bovengrond afgegraven. Dit is nog niet zolang geleden gedaan en de ontwikkeling van dit gebied is in gang gezet.

8 Aan het eind van deze weg iets RA en daarna LA (Zuidelijke Meentweg). Deze weg doorrijden tot het eind, iets rechts aanhouden en LA de fietstunnel door. Bij de rotonde RA en daarna 1ste weg RA (Oude Veensegrindweg). Deze ca. 3,5 km volgen en aan het eind RA, voor stoplichten LA en daarna 1ste weg LA.

KWINTELOOIJEN

Het natuurgebied Kwintelooijen is door afgraven van zand ontstaan. Ondertussen leven er nu ongeveer 300 bijzondere planten- en diersoorten (bijv. rugstreep-pad). Het is een prachtig wandelgebied dat vrij toegankelijk is om te wandelen. Er staat ook een café-restaurant.

Verantwoording zie: [landschapvanamerongen/Boek/Bescryvinge van Ameronghen en Overberg](#) in verantwoording.

WANDELING

In het begin van de Veenseweg is vanaf de Groene Entree de Groene Wandelroute te lopen. Het hoogteverschil tijdens deze route is ca. 100m. De looptijd voor deze 6,8km lange route is 1,5-2 uur.

Luchtfoto kasteel Prattenburg.

9 Deze Veenseweg door het bos tot de N225 volgen en daar RA, vervolgens 1ste weg LA en iets LA en daarna RA en bij 1ste weg LA naar de kerk.

Aankomst en start route voor de Andrieskerk.